

Skänk en slant åt spelman

Norra Uppland

The first system of musical notation consists of two staves. The top staff is in treble clef and the bottom staff is in bass clef. The music is in 2/4 time. The first measure has a C chord, the second has G7 and C, the third has C, and the fourth has G7 and C. The melody in the top staff consists of eighth and quarter notes, while the bass line in the bottom staff consists of quarter notes.

The second system of musical notation also consists of two staves. The top staff is in treble clef and the bottom staff is in bass clef. The music continues from the first system. The first measure has a C chord, the second has F, the third has G7 and C, the fourth has C and F, and the fifth has G, G7, and C. The melody in the top staff continues with eighth and quarter notes, and the bass line in the bottom staff continues with quarter notes.

//:Skänk en slant åt spelman, nådigaste herre,
gumman min är sjuk, och åtta barn jag har ://
//:Varför skulle jag, som står på nödens brant
skämmas för att tigga utav er en slant?://

Arr: Allan Westin, Stockholm, 2011. En mer ut-
bröderad variant av denna melodi kallas
"Leipzigs krigsmarsch" i Uppland (östast i G dur).
Finns även som "Slättermarsch" i Närke.

På LP: Skäggsmanlaget & Delsbo pojkar: ... på skansen (Häls.)

Hälsingehembygd
(där i G-moll)

Härgalåten

om denna låt,
se "Notkräft nr. 2"

20

5

Hälsingland

Trad.

Am E7 Am
E7 Am C Dm G7
C Dm G7 CCE7 Am
E7 Am E7
Am Am E7 Am E7 Am
E7 Am E7 G7 C E7
Am Dm Am E7 Am

ur "Allspelslåtar och Nackalåtar", något justerad av A. Westin

Andrastämman till Härgalåten (i A-moll)

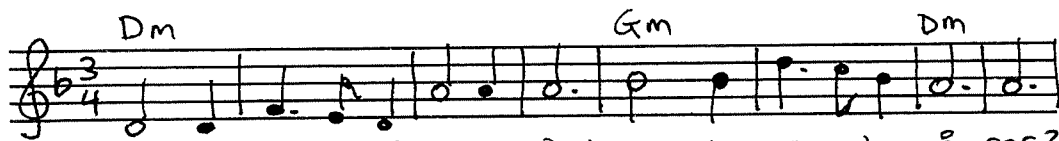
av Allan Westin, Stockholm, 2010

Am E7 1. Am 2. Am
C Dm G7 1. C 2. C C E7
Am E7 Am E7 Am E7 Am E7
G7 C E7 Am Dm Am E7 Am

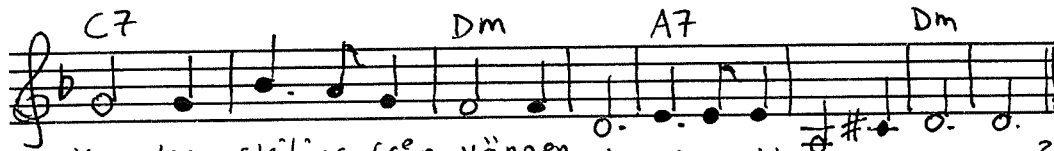
spela rad 1 igen.
Spela rad 1 igen, sen rad 2, sen rad 1 igen.

Vem kan segla...?

219

1. Vem kan segla förutan vind, vem kan ro utan å-ror?

Vem kan skiljas från vännen sin, utan att fälla tårar?

vers 2: Jag kan segla förutan vind,
jag kan ro utan åror,
men ej skiljas från vännen min,
utan att fälla tårar.

Enligt "Den svenska sångboken" upptecknades denna visa i denna variant år 1909, och lär vara finlandssvensk. Enligt vissa källor är den från Åland. "Gröna visboken" å andra sidan hävdar att denna variant är norsk, och ger även en "finsk variant" med lite annan melodi. Visan brukar skrivas i 6/8-takt, men jag har här skrivit om den i 3/4-takt, valstakt, som för de flesta är lättare att läsa. Jag gjorde en andra-stämma, se nedan, som delvis ligger högre än melodin, och därför måste spelas lite svagare, för att inte dränka melodin. / Allan Westin,
Stockholm, 2015

Andrastämman:

Grannens bastu

801

från Jeppo, Österbotten, Finland
Andrastämman av Allan Westin

The musical score is written in 4/4 time with a key signature of one flat (B-flat). It consists of two systems of music. The first system has two staves: the upper staff is the melody with lyrics underneath, and the lower staff is the piano accompaniment. The second system also has two staves with melody and accompaniment. Chord symbols are placed above the melody line: Dm, C, Dm, C, Dm, Dm, A7, Dm. The score includes repeat signs at the end of each system.

Dm C Dm

Grannens ba-stu har vält omkull, å vå - ran står å lu - tar

5 C Dm Dm A7 Dm

Bättre ha en skruttig en, än å va'all-deles u - tan

Grannens bastu har vält omkull,
å våran står å lutar,
Bättre ha en skruttig en,
än å va' alldeles utan

Vad jag har lovat ...

Vispolska från Grödinge, Sörmland

* Vid säng: sjung C, vid spel: spela G

Sångtext: Vad jag har lovat, det ska jag hålla, att aldrig nånsin älska mer än tre. (2x)
Å en för ro skull, å en för nöd skull, den tredje den ska bli min lilla vän! (2x)

(Visan sjöngs 1847 av en bondflicka i Grödinge, Södertörn, Sörmland.
Richard Dybeck tecknade upp den)

Andrastämman av Allan Westin, Stockholm, 2009

Gotlands Bröllopsmarsch

405

Arrangerad av Elis Hanson.
Inspelad av Nordergutarnas spelmanslag på RA 159

Violin I

Violin II

Violin III

f D7 G Am D7 G D7

f

f

G Am D7 G D7 G *mf* G

mf

mf

dcha C C C D7 G D7 G D7 *p*

p

G Am D7 *f* G D7 G

f

Sparf-fars polska, Rättvik, (69) Dalarna

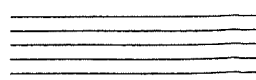
Kommentar till andra reprisens tredje takt:
Före höga A står några små, ultrasnabba toner F# och G#, som man kan hoppa över, om man vill. I samma takt står tecknet + som betyder "pizzicato" (knäpp med vänster ringfinger på fiolens E-sträng)

Sparf far (Sparf Anders Andersson, Backa, Rättvik) levde 1839-1911. Denna låt spelas i regel som hambo, och hördes ofta i radio på 1950- och 1960-talen i olika versioner. Detta är nä'n slags "genomsnittsvariant".

Sparf Anders
målad 1909
av A. Zorn

Nedan: Andrastämman av Allan Westin, Stockholm, 2017

"Känner du den som dansa' med mej?"

Polska från Österhaninge, Sörmland, efter lantbrukaren och fiolspelmanen Fredrik Eriksson, Kvarnbro. Han var född 1875, och hade lärt denna låt, med flera, av sin svärfader Anders Gustaf Jansson, Lännäker, Österhaninge. Jansson levde 1837 - 1920, spelade också fiol. Både Kvarnbro och Lännäker ligger c:a 5 km öster om Österhaninge kyrka, nära Gälö. Låten står i Ddur i Sv. Låtar, Sörmland, som nr. 21. Tonarten ändrad här för sängbarhetens skull.

Musical notation for the first version of the song, consisting of three staves with treble clef, 3/4 time signature, and a key signature of one sharp (F#). The notes are primarily eighth and sixteenth notes. Chord symbols G, D7, C, and G are placed above the notes. The first staff ends with a double bar line and repeat dots.

Text till första reprisen:

Känner du den som dansa med mej?
Röda skinnbyxor had' han på sej,
min man han hade gröna!

Andrastämman av Allan Westin, Stockholm, 2012.

(Första och tredje notraden kan spelas en oktav högre, om man har många eller starka instrument på melodin, så att inte melodin försvinner om andrastämman blir en överstämman)

Musical notation for the second version of the song, consisting of three staves with treble clef, 3/4 time signature, and a key signature of one sharp (F#). The notes are primarily eighth and sixteenth notes. Chord symbols G, D7, C, and G are placed above the notes. The first staff ends with a double bar line and repeat dots.

Julpolka hos mamma på julafton 1907

G D7 G D7 G

Ja, de' går ju riktigt bra, ja riktigt bra, ja riktigt bra!

G D7 G D7 G

C G D7 G

C G D7 G

En vän till mig hade denna låt på en fonografrulle. På den var det prat, och så skulle någon "agera bondspelman", och spelade denna stump på en riktigt dragspel, och man skralade den enkla texten därtill. Nästan samma melodi som del 1 av ovanstående fanns hos spelmannen August Strömberg, Jät, Småland. Det var en lek, med texten ungefär:

Ranka, ranka, rävaskalla, räven han är inte här,
han är uti Längasjö, å slakta feta galtar där.

/A.W.

Andrastämman av Allan Westin, Stockholm, 2014

G D7 G D7 G

G D7 G D7 G

C G D7 G

C G D7 G

"Kadrilj från Landskronatrakten"

701

(Endast förspel dessa 4 takter) ♩ 1 (Gdur) 2 3

4 5 6 7 8 9 10

11 (*) 12 (*) 13 14 15 16 17

18 19 20 21 22 23 24 25 (Ddur)

26 27 28 29 30 31 32 33 (Gdur)

34 35 36 37 38 39 40 ♩

arr: Allan Westin, Stockholm, 2013

* Förenkling av takt nr. 11-12:

(Tecknet % i andrastämman betyder "upprepa föregående figur")

Denna kadrilj har varit populär i folkdanslagen, men dess bakgrund är lite oklar. Melodins 2 första repriser har dock spelats i Björnstorp, S.O. om Lund, se Sv. Låtar, Skåne, nr. 904. Till dans spelar man låten 4 gånger, och avslutar sen med takt 1-16.

Se, god afton och god kväll.

426

Gånglåt efter Gyris Anders, Älvdalen, DALARNA

se, god af-ton och god kväll, min ut-val-das-te, vän, hu-ru le-ver nu
värld - den med dig? Har du hälsan å mär bra, som jag
tror väl att du har, har du ||: häl-san, visst ro-ar det mig. Har du =||
mig ~~FAKTEN OVANFÖR~~ ro-ar det
~~SJUNGES SÅ HÄR:~~

2
Har du silver har du gull,
har du kistorna full?
Har du penningar, visst roar det mig.
Jag har ett förnöjsamt sinn,
det är rikedom min,
||: det är bättre än penningar och gull. :||

4
Förr skall sjöar och strand
bliva torra som sand,
förr än jag tager mig någon ann
Förr skall måne och sol
falla neder på vår jord
||: förr än jag ändrar om dessa ord.

3
När jag tänker uppå dig
röres blodet uti mig.
Lilla vännen, förglöm aldrig mig.
Ser du stjärnorna de små
uppå himmelen den blå
||: falla neder till jorden som strå. :||

Si god afton och god kväll
(K E Forsslund, *Med Dalälven från källorna till havet*,
1918-1939) När Karl XIV Johans porfyrsarkofag 1856
skulle fraktas från Älvdalen till Gävle för vidare transport
sjövägen till Stockholm, spelades denna låt av Gyris An-
ders sittande uppe på en av de två slädar som drog kist-
lock och sarkofag över snön. Orden till sången är efter
Frost Anders i Gåsarv.

Andrastämman av Allan Westin, Stockholm, 2019.

se, god af-ton och god kväll, min ut-val-das-te, vän, hu-ru le-ver nu
värld - den med dig? Har du hälsan å mär bra, som jag
tror väl att du har, har du ||: häl-san, visst ro-ar det mig. Har du =||
mig ~~FAKTEN OVANFÖR~~ ro-ar det
~~SJUNGES SÅ HÄR:~~